

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 574/2014-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., P. M., a A. H., zastúpených advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, namietajúcich porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a práva podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 150/2011 z 18. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M., P. M. a A. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júna 2014 doručená sťažnosť sťažovateľov J. M., P. M., a A. H. (ďalej len „sťažovatelia“, resp. „sťažovateľ v 1. rade“, v citáciách aj „dovolateľ“, „sťažovateľ v 2. rade“, „sťažovateľ v 3. rade“), ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods.

1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv zaručených čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 150/2011 z 18. februára 2014.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že *«Sťažovateľ v 1. rade a právna predchodkyňa sťažovateľov v 2. a 3. rade... podali na Okresnom súde Košice II dňa 11. 9. 2007, doplnený podaním zo dňa 23. 7. 2008, návrh na určenie neplatnosti hospodárskej zmluvy o dočasnom užívaní nehnuteľnosti uzatvorenej dňa 3. 5. 1982... ktorou bola záhradkárska osada Základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov...*

Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“, pozn.) rozhodol rozsudkom sp. zn. 42 C/129/2007 zo dňa 9. 11. 2009, ktorým určil, že hospodárska zmluva o dočasnom užívaní nehnuteľností, uzatvorení dňa 3. 5. 1982..., je neplatná.

Proti uvedenému rozsudku sa odvolali odporcovia v 2., 3., 4., 5. a 6. rade.

Dňa 7. 12. 2010 zomrela... Vzhľadom na uvedené odvolací súd na základe návrhu právnej zástupkyne sťažovateľa v 1. rade pokračoval v konaní so sťažovateľom v 2. rade a sťažovateľkou v 3. rade ako jej právnymi nástupcami.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“, pozn.) rozsudkom sp. zn. 5 Co/66/2010 zo dňa 21. 2. 2011 rozhodol tak, že zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal dňa 2. 5. 2011 dovolanie sťažovateľ v 1. rade.

Najvyšší súd... rozsudkom sp. zn. 1 Cdo 150/2011 zo dňa 18. 2. 2014, ktorý bol právnej zástupkyňi sťažovateľa doručený dňa 7. 4. 2014, rozhodol tak, že dovolanie zamietol a žalovaným v 1. až 6. rade náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.».

3. Podľa názoru sťažovateľov *„Dovolací súd vo svojom rozsudku akceptoval právne posúdenie veci odvolacím súdom bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom reagoval na námietky sťažovateľa v 1. rade smerujúce k tomu, že také právne posúdenie vecí, ktoré slovami odvolacieho súdu smeruje k tomu, aby v maximálnej možnej miere poskytol taký výklad*

práva, ktorý umožní považovať predmetnú zmluvu za platnú, je narušením proporcionality medzi záujmom na usporiadaní vlastníctva v záhradkových osadách a ochranou vlastníckeho práva vlastníkov pozemkov.

Takýto postup dovolacieho súdu nie je v súlade s právom nielen sťažovateľa v 1. rade zakotveným v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ale svojimi dôsledkami zasahuje aj do uvedených práv sťažovateľov v 2. a v 3. Rade, keďže ako už bolo uvedené, dopad takéhoto postupu na sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľov v 2. a 3. rade je rovnaký, keďže sa týka vlastníctva pozemkov, ku ktorým im patrí vlastnícke právo.“

4. Sťažovatelia uviedli, že *„Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co/66/2010 zo dňa 21. 2. 2011 podal dovolanie len sťažovateľ v 1. rade so zreteľom na skutočnosť, že v predmetnej veci sa rozhodnutie súdu vzťahuje na všetkých účastníkov konania. Rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým zamietol dovolanie sťažovateľa v 1. rade sú dotknutí aj sťažovatelia v 2. a v 3. rade.“*

5. Sťažovatelia *„sú však presvedčení, že nielen nedostatok odôvodnenia dovolacieho súdu (a predtým aj odvolacieho súdu) je porušením nimi namietaných práv, ale že takýmto porušením a neprípustným zásahom do ich vlastníckeho práva je aj taký výklad a interpretácia na vec sa vzťahujúcich právnych predpisov, ktorý sa zásadným spôsobom odlišuje od interpretácie týchto právnych predpisov v inak ustálenej právnej teórii aj v aplikačnej praxi súdov.“*

6. Sťažovatelia ďalej namietajú, *„že dovolací súd rozhodujúc o dovolaní sťažovateľa v 1. rade, osvojil si vo veci podstatnej pre otázku či pozemky, ku ktorým im patrí vlastnícke právo podliehajú režimu podľa zákona č. 64/1997 Z. z. taký arbitrárny právny názor, ktorého dôsledky sú nezlučiteľné s Ústavou SR a Dodatkovým protokol k Dohovoru... garantovanými právami sťažovateľov na ochranu ich vlastníckeho práva.“*

7. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Práva sťažovateľov:

- právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy...

- v spojení s právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1,

- v spojení s právom na vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva iba v nevyhnutnej miere, vo verejnom záujme a na základe zákona podľa čl. 20 ods. 4,

- právo zakotvené v Dohovore... na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 ods. 1;

- v spojení s právom na ochranu pokojného užívania majetku podľa čl. 1 vety prvej Dodatočného protokolu k Dohovoru...,

- v spojení s právom na ochranu pred zbavením majetku inak ako za podmienok, ktoré ustanovuje zákon podľa čl. 1 vety druhej Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

boli rozsudkom Najvyššieho súdu... sp. zn. 1 Cdo 150/2011 zo dňa 18. 2. 2014.

Ústavný súd zakazuje Najvyššiemu súdu... pokračovať v porušovaní práv sťažovateľov vo veci sp. zn. 1 Cdo 150/2011. Ústavný súd zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu... sp. zn. 1 Cdo 150/2011 zo dňa 18. 2. 2014 a vracia vec Najvyššiemu súdu... na ďalšie konanie. Odporca je povinný nahradiť sťažovateľom všetky trovy tohto konania.“

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

11. Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia v petite sťažnosti označených základných práv zaručených ústavou, ako aj práv zaručených dohovorom a dodatkovým protokolom rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 150/2011 z 18. februára 2014 (pozri body 1 a 7).

12. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, I. ÚS 443/2012). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 443/2012).

13. Ústavný súd považoval za potrebné tiež poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je

alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

14. Uvedenými právnymi názormi sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojich ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom garantovaných základných práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podľa názoru sťažovateľov najvyšší súd napadnutým rozsudkom porušil označené základné práva (resp. práva) predovšetkým namietaným postupom uvedeným v bodoch 3, 4, 5 a 6. Bolo preto úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti posúdiť, či medzi odôvodnením napadnutého rozsudku najvyššieho súdu týkajúceho sa uvedených námietok a sťažovateľmi označených základných práv podľa ústavy, resp. práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu k nemu, existuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po eventuálnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala opodstatnené dôvody na vyslovenie ich porušenia.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých účastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a na základe zákona

a za primeranú náhradu. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každý má právo pokojne užívať svoj majetok.

16. Z obsahu sťažnosti vyplýva (pozri tiež bod 4), že sťažovatelia v 2. a 3. rade nepodali proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 66/2010 z 21. februára 2011 dovolanie.

17. Podľa § 236 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Podľa § 238 ods. 1 OSP dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

18. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

19. Podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (podobne napr. IV. ÚS 49/05, II. ÚS 73/05, I. ÚS 243/2010).

20. Proti namietanému rozsudku krajského súdu mohli sťažovatelia v 2. a 3. rade podať dovolanie. Je zrejmé, že označení sťažovatelia nevyčerпали tento opravný prostriedok, ktorý im Občiansky súdny poriadok poskytuje na ochranu ich základných práv.

21. Na základe už uvedeného ústavný súd konštatuje, že títo sťažovatelia mali možnosť podať proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie podľa § 238 ods. 1 OSP. Ústava ani zákon o ústavnom súde (§ 53 ods. 1) nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi

súdnyimi orgánmi ochrany porušení základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých účastníkovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

22. Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľmi ústavný súd uzavrel, že vo vzťahu k namietaným porušeniam práv sťažovateľov v 2. a 3. rade nie je sťažnosť prípustná, preto ju odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

23. Pokiaľ ide o sťažovateľom v 1. rade namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o dovolaní sťažovateľa v 1. rade rozsudkom sp. zn. 1 Cdo 150/2011 z 18. februára 2014 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy a dohovoru.

24. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom namietaného rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým zamietol dovolanie sťažovateľa v 1. rade ako nedôvodné, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní zisteného skutkového stavu a na tomto základe vyvedených právnych záverov. V odôvodnení najvyšší súd oboznámil dovtedajší priebeh konania na okresnom súde a krajskom súde a dovolaciu argumentáciu sťažovateľa v 1. rade:

„Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca 1/ dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdí. Dovolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Predmetnú hospodársku zmluvu považoval za neplatnú v zmysle § 24 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka, majúc za to, že je v rozpore s právnymi predpismi, nakoľko neobsahuje náležitosti ustanovené § 9 ods. 3 zákona č. 123/1975 Zb. Pokiaľ odvolací súd vo veci aplikoval § 25 Hospodárskeho zákonníka, dovolateľ poukazoval na to, že právna teória sa už v čase, keď

bola posudzovaná zmluva uzatvorená, zhodovala v názore, že rozpor s právnymi predpismi nemožno odstrániť výkladom rovnako ako nemožno výkladom odstrániť nedostatok obsahových náležitostí konkrétneho právneho úkonu. Namietal, že zmluva neobsahovala určenie doby dočasného užívania, nakoľko s výkladom tohto pojmu podaným odvolacím súdom sa nestotožnil. Taktiež nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu o splnení podmienky predchádzajúceho súhlasu orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva. V tejto spojitosti argumentoval, že rozhodnutie MsNV z 29. decembra 1979 sa vzťahovalo k zmluve z roku 1979 uzatvorenej medzi odlišnými subjektmi, že výmera pozemkov v nej bola iná a že je neakceptovateľné, aby sa Okresná poľnohospodárska správa vo vyjadrení z 12. decembra 1979 vyjadrovala k zmluve z 3. mája 1982. Dovolateľ mal za to, že z ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 123/1975 nepochybne vyplýva, že do dočasného užívania možno prenechať pozemky, preto výklad odvolacieho súdu o tom, že v písomne uzatvorenej zmluve pozemky nemusia byť identifikované, považoval za rozporný s týmto ustanovením.“

Svoje rozhodnutie odôvodnil najvyšší súd takto:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedených v § 237 O. s. p.,

b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd vymenovaných v § 237 O. s. p., dovolací

súd sa zaoberal otázkou, či nejde o prípad, kedy by a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť, a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Uvedené vady dovolateľ nenamietal a ich existencia v dovolacom konaní ani nevyšla najavo.

Dovolací súd podľa § 242 ods. 1 O. s. p. sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na odvolacom súde nevyskytol procesný nedostatok, ktorý by vykazoval znaky tzv. inej procesnej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Ani vada tejto povahy nebola v dovolaní namietaná a v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Žalobca 1/ v dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolateľ namietal, že hospodárska zmluva o dočasnom užívaní je neplatná v zmysle § 24 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka, pričom poukazoval na jej rozpor s § 9 ods. 3 zákona č. 123/1975 Zb., konkrétne na absenciu dohody o dobe dočasného užívania ako aj predchádzajúceho súhlasu orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva. Ďalší dôvod jej neplatnosti videl v nedostatočnej identifikácii predmetu zmluvy.

Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 109/1964 Zb. Hospodársky zákonník (v znení účinnom do 31. decembra 1982) právne úkony socialistických organizácií sú neplatné, ak sú v rozpore s právnymi predpismi alebo ich účel obchádzajú alebo sú v rozpore so zásadami hospodárskej politiky Československej socialistickej republiky alebo ak ich predmetom je

nemožné plnenie. Plnenie nie je nemožné, ak ho možno uskutočniť len za sťažených podmienok alebo s väčšími nákladmi alebo až po určenom čase.

Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 123/1975 Zb. o užívaní pôdy a iného poľnohospodárskeho majetku na zabezpečenie výroby (v znení účinnom do 30. júna 1988) dočasné užívanie vzniká písomnou zmluvou, uzavretou so súhlasom okresného národného výboru po vyjadrení príslušného orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva. V zmluve treba dojednať spôsob a dobu dočasného užívania; môže sa v nej dohodnúť aj primeraná odplata.

Posudzovaná hospodárska zmluva o dočasnom užívaní nehnuteľností (č. 1. 33-35 spisu) vymedzovala predmet dočasného užívania v bode 1., a to označením príslušných záhradkárskych lokalít nachádzajúcich sa v intraviláne obce... s uvedením ich výmer. Konkrétne išlo o lokalitu... vo výmere 2,16 ha; lokalitu... vo výmere 1,32 ha; lokalitu... vo výmere 3,87 ha; lokalitu... vo výmere 3,12 ha; lokalitu... vo výmere 1,98 ha a lokalitu... vo výmere 1,14 ha. Presné vymedzenie hraníc týchto nehnuteľností bolo v zmysle bodu 2. zmluvy uvedené na priloženej výkresovej dokumentácii, ktorá tvorila neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Jednotlivé záhradkárske lokality boli odovzdané do užívania konkrétnym ZO SZZ už pred uzavretím hospodárskej zmluvy, ich hranice preto medzi účastníkmi zmluvy sporné neboli. Zvolený spôsob identifikácie predmetu užívania /výkresovou dokumentáciou/ možno za týchto okolností a na účely danej zmluvy (dočasné užívanie nehnuteľností) označiť za postačujúci. Skutočnosť, že geometrické plány porealizačného zamerania predmetných nehnuteľností boli dokončené až po uzavretí zmluvy, nemala preto na platnosť zmluvy z hľadiska jej určitosti žiaden vplyv.

V zmysle § 9 ods. 3 druhej vety zákona č. 123/1975 Zb. bola obligatórnou náležitosťou zmluvy okrem spôsobu aj doba dočasného užívania. Táto dočasnosť - jej vymedzenie - predstavujúca pojmový znak tejto zmluvy však neznamenala, že by užívanie mohlo byť dohodnuté len na dobu presne časovo určenú. Doba užívania musela byť v zmluve stanovená predovšetkým čo do jej začiatku. Trvanie užívania mohlo byť v zmluve určené buď uvedením konkrétneho časového obdobia (vzhľadom na účel zmluvy najmä v rokoch), prípadne určitou okolnosťou, ktorej splnením by užívanie zaniklo, alebo aj bez časového obmedzenia, t. j. na neurčitú dobu. Takéto chápanie pojmu „doba dočasného užívania“ je súladné nielen s vtedy platnou právnou úpravou obdobných zmlúv (porovnaj

napr. hospodársku zmluvu o dočasnom užívaní podľa § 348 Hospodárskeho zákonníka, ktorá výslovne ráta taktiež s neurčitou dobou užívania), ale aj s výkladom tohto termínu podávaným súčasnou právnou teóriou v súvislosti s porovnateľným inštitútom nájomnej zmluvy podľa § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka (porovnaj napr. Jiří Švestka, Jiří Spáčil, Marta Škárová, Milan Hulmák a kolektív, Občianský zákoník II. Komentár, C. H. Beck, Praha 2008, str. 1714 - 1715). V danom prípade si účastníci v bode 4. zmluvy stanovili dočasné užívanie na určitú dobu neurčitý čas s tým, že vzniká 1. mája 1982 a neskončí bez vedomia nadobúdateľa. Z tohto slovného vymedzenia je dostatočne jasné, že v čase uzavretia zmluvy nebola doba, uplynutím ktorej skončí užívanie, určená (dojednaná) uvedením konkrétneho časového obdobia, prípadne s uvedením určitej okolnosti, ktorej splnením by užívanie zaniklo. Z tohto prejavu vôle zároveň vyplýva, že účastníci si dojednali dočasné užívanie nehnuteľností bez časového obmedzenia - na neurčitý čas. Keďže takéto zmluvné dojednanie o neurčitej dobe dočasného užívania (ako už bolo vyššie vysvetlené) citovanému ustanoveniu zákona č. 123/1975 Zb. nijako neodporovalo, dovolací súd považuje námietku dovolateľa o chýbajúcej dohode o dobe dočasného užívania za neopodstatnenú.

Pokiaľ dovolateľ tvrdil, že napadnutá zmluva je neplatná z dôvodu absencie predchádzajúceho vyjadrenia príslušného orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva, ani táto jeho námietka neobstojí. Okresná poľnohospodárska správa... sa totiž k využívaniu predmetných nehnuteľností na záhradkárске účely vyjadrila; vyplýva to z rozhodnutia Mestského národného výboru, odboru vodného a lesného hospodárstva a poľnohospodárstva... z 29. decembra 1979 č. 356/138/1980 (č. l. 46-47 spisu), v ktorého odôvodnení sa pod bodom 3. uvádza, že svoj súhlas potvrdila vyjadrením z 12. decembra 1979. Je pravdou, že toto jej stanovisko sa týkalo zmluvy o dočasnom užívaní z 13. decembra 1979, v ktorej ako nadobúdateľ vystupoval Slovenský ovocinársky a záhradkársky zväz ZO..., ako však správne dovodil odvolací súd, tieto skutočnosti neboli v danom prípade rozhodujúce, nakoľko účel podaného vyjadrenia bol rovnaký a všetky pozemky tvoriace predmet zmluvy z 3. mája 1982 boli zahrnuté už aj v predchádzajúcej zmluve. Správnosť tohto záveru napokon potvrdzuje aj dodatočné stanovisko k posudzovanej zmluve vydané na žiadosť žalovaného 3/ Okresnou poľnohospodárskou správou... (č. l. 79 spisu), v ktorom sa

už len poukazuje na spomínané rozhodnutie MsNV s tým, že všetky záhradkárske lokality už existujú, sú oplotené a využívané vo schválenej pôdnej kultúre.

So zreteľom na uvedené posúdenie možno konštatovať, že žalobca I/ napadol dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O. s. p. a konanie nie je postihnuté ani inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie ako nedôvodné zamietol (§ 243b ods. 1 O. s. p.).»

25. Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

26. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa v 1. rade zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v 1. rade v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo

účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

27. Ústavný súd poznamenáva, že dôvody rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. I Cdo 150/2011 z 18. februára 2014 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu okresný súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

28. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa v 1. rade podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (a tiež aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

29. Sťažovatelia v ďalšej časti sťažnosti namietali porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 4 ústavy a porušenie práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

30. Ústavný súd v okolnostiach prípadu nezistil, že by rozhodnutie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takomto prípade nemá žiaden dôvod

a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov tohto súdu. Ústavný súd dospel k záveru, že označené rozhodnutie najvyššieho súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľmi v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov podľa čl. 46 až čl. 50 ústavy, a teda ani základného práva sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

31. Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery (bod 28) ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

32. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľov ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa ich ostatnými návrhmi uvedenými v petite sťažnosti (bod 7).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2014